

Skoro 2.000 naselja u našoj zemlji ostalo bez stanovnika

Nestaje svako četvrto selo u Srbiji

Mnoga sela imaju manje žitelja nego što su imali u 19. veku

NAŠA PRIČA

Beograd - U Srbiji ima 4.600 sela, a na putu izumiranja je svako četvrto. Naime, u 1.961 selu u našoj zemlji danas ne živi nijedan stanovnik, dok u 200 sela nema nijednog stanovnika mlađeg od 20 godina. Poslednja istraživanja pokazuju da će za deceniju i po sa mape naše zemlje nestati 1.200 sela.

Takođe, prema istraživanjima, za pola veka - od 1950. do 2000. godine iz sela u gradove naše zemlje prešlo je osam miliona ljudi, dok je u svetu za takav proces potrebno od 120 do 150 godina.

Branislav Gulan, saradnik Privredne komore Srbije, koji je uradio poslednje veliko istraživanje vezano za domaća sela, kaže za Danas da će nestanak stanovništva u selima Srbije dovesti do promene biodiverziteta na velikom prostoru, pre svega na istoku i jugoistoku Srbije.

- U nekada kultivisanim i uređenim atarima već je jednim delom ovladala divljina, a stara napuštena sela vrtiče se u period od pre 200 i više godina, kada su to bila naselja u nastajanju, kada su ljudi krčili šume da bi podigli kuće. Nažalost, mnoga od ovih sela imaju manje stanovništva nego što su imali i u 19. veku. Prema tome, seoska okolina se u 21. veku vraća na prapočetak, naglašava Gulan.

Prema njegovim rečima, jedna od manifestacija nestajanja naselja jesu i napuštene kuće, kojih je prema popisu iz 2002. godine u selima bilo blizu 50.000.

- Ako se ovome doda i 145.000 tada popisanih kuća, koje su označene kao „privremeno nenastanjene“ to znači da u selima Srbije danas ima oko 200.000 stambenih objekata u kojima se ne živi. Ako pretpostavimo da je svaka kuća pogodna za život četvoročlanog domaćinstva, zaključaj je da praznim kućama u selima nedostaje ni manje, ni više nego blizu 800.000 žitelja, napominje Gulan. On dodaje da su indikativni i podaci o broju neženja i neudatih među stanovništvom srpskih sela. Naime, procene su da ima oko 260.000 muškaraca koji su u petoj deceniji života, a da nisu zasnovali porodicu.

Naš sagovornik ističe da prema procenama u Srbiji ima oko 40.000 napuštenih seoskih imanja i okućnica, a najviše ih je u južnoj Srbiji, na području Kuršumlije gde na jednom kvadratnom kilometru živi samo deset stanovnika.

- Cena napuštenih kuća i imanja koja se nude na prodaju najčešće ne prelazi 10.000 evra. U Bačkoj i banatskom Pottisju ima oko 2.000 napuštenih kuća koje se prodaju za 1.000 do 5.000 evra. I dok je u Evropi primetan trend povratka ljudi na selo, u Srbiji bi ipak svi radi-

je da žive u gradu. Pa još ako je Beograd. U njemu danas živi gotovo trećina stanovništva Srbije, zaključuje Gulan.

Da razloga za napuštanje sela ima potvrđuje i poslednje istraživanje o socijalnoj isključenosti u ruralnim oblastima Srbije, koje je u 1.621 domaćinstvu u 203 sela sprovela nevladina organizacija „Secons“. Rezultati pokazuju da se više od 38 odsto seoskih domaćinstava u našoj zemlji suočava sa finansijskim siromaštvom, 37,8 odsto nije u stanju da zadovolji ni osnovne ljudske potrebe, dok se 4,8 odsto stanovništva suočava sa finansijskim siromaštvom, materijalnom uskraćenošću i lošim uslovima života u naselju.

Najnepovoljnija situacija vlada u selima u jugoistočnoj Srbiji, gde je siromašno čak 43,1 odsto stanovništva, dok se u Vojvodini sa ovim problemom suočava 22,1 odsto. Ovim su najčešće pogođena deca uzrasta do 14 godina, poljoprivredna i samačka domaćinstva. Studija pokazuje da, kada je reč o zapošljavanju, najveć teškoće imaju osobe niskog obrazovanja, žene i mladi, s tim što je više od polovine ispitanika starih 15 i više godina bez kvalifikacije, dok je 44 odsto ispitanika zbog nedostatka motivacije napustilo školovanje pre završetka srednje škole.

M. D. Milikić

Manje od 45 odsto seoskog stanovništva

Vladimir Nikitović iz Centra za demografska istraživanja, kaže za Danas da u selima u našoj zemlji u ovom trenutku živi manje od 45 odsto stanovništva, dok bi za jednu državu koja planira da živi od poljoprivrede u ovim naseljima trebalo da živi oko 70 odsto stanovništva. „Nekada su na udaru bila pogranična sela koja su bila predodređena za odumiranje, jer su bila nastanjivana kako bi odbranila državu u vreme turske okupacije. Međutim, sada su na udaru i sela u centralnoj Srbiji, koja su nekada imala veliki broj stanovnika“, ukazuje Nikitović.

Strana / Page: 7

Rejting / Reach: 29643

Država / Country: SERBIA

Površina članka / Size: 395 cm2

2 / 2

